

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Vermilion Energy Netherlands B.V.
Zuidwalweg 2
8861 NV Harlingen

DG Realisatie Groene Groei

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Behandeld door

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ons kenmerk

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Uw kenmerk

057-MV-2024

Bijlage(n)

Datum 29 september 2025

Betreft Instemmingsbesluit actualisering winningsplan Oppenhuizen

Besluit

1. Aanvraag

Vermilion Energy Netherlands B.V., geregistreerd onder KVK-nummer 34201179, (hierna: Vermilion) heeft bij e-mailbericht van 15 maart 2024 een aanvraag ingediend bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat. De aanvraag betreft het verzoek om instemming met de actualisatie van het winningsplan voor de gasvelden van Oppenhuizen. Vermilion heeft de aanvraag bij e-mailberichten van 10 oktober 2024 en 5 november 2024 aangevuld. Met het geldende winningsplan Oppenhuizen van 11 september 2015 is op 23 september 2016 (1 juni 2017 gewijzigd) ingestemd.

De redenen die Vermilion aangeeft voor de actualisatie van het geldende winningsplan zijn:

- het toevoegen van twee toekomstige boringen naar de gasvelden Oppenhuizen-Zuid (gesteentelaag Rotliegend) en Oppenhuizen-Noord (gesteentelaag Rotliegend),
- het toevoegen van een toekomstige boring naar het gasveld Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein) waarmee de productiehoeveelheid kan worden verbeterd, en
- verbetering van de productiehoeveelheid uit het gasveld Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein) met de twee genoemde toekomstige boringen naar de gasvelden Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord in de gesteentelaag Rotliegend die ook door de gesteentelaag Zechstein zullen gaan en zo verbonden zijn met het gasveld Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein).

De Minister van Economische Zaken en Klimaat is op grond van artikel 34, derde lid, Mijnbouwwet (hierna: MbW) bevoegd op deze aanvraag te beslissen. Thans is deze bevoegdheid belegd bij de Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: de minister).

Vermilion is houder van de winningsvergunning Zuid-Friesland III, zoals laatstelijk genoemd in de toestemming tot overdracht van winningsvergunning Zuid-Friesland III van 10 juni 2015, nr. DGETM/EM/15071870 ([Staatscourant 2015](#),

18023).¹ Het gasveld ligt binnen de grenzen van deze winningsvergunning, in de provincie Fryslân, binnen de grenzen van de gemeente Súdwest-Fryslân en in het verzorgingsgebied van het Wetterskip Fryslân.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Vermilion verwacht uit de gasvelden Oppenhuizen, Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord maximaal 676 miljoen normaal kubieke meter (hierna: Nm³)² aardgas te kunnen winnen, uiterlijk tot en met 2038.

2. Beleid gaswinning in Nederland

Het kabinet zet in op besparing en de ontwikkeling van duurzame energie. Gas zal echter, als transitiebrandstof, de komende jaren noodzakelijk blijven. Op dit moment wordt ruim een derde van het primair energieverbruik van Nederland nog ingevuld door aardgas. Dit gas is nodig voor huishoudens om te koken, douchen en huizen in de winter te verwarmen. Ook de Nederlandse industrie kan nog niet zonder. Er is op dit moment nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar om helemaal te stoppen met het gebruik van aardgas. Stoppen met gaswinning uit kleine velden vergroot de Nederlandse afhankelijkheid van de import van gas van buiten Europa. Ook is de CO₂-uitstoot van de winning en transport van gas dat wordt gewonnen uit Nederlandse kleine velden enkele malen lager dan de uitstoot van geïmporteerd aardgas.

Ongeacht het uiteengezette belang van gaswinning in Nederland, vinden activiteiten in de diepe ondergrond alleen plaats als dit veilig en verantwoord kan.

3. Juridisch kader

3.1. Mijnbouwregelgeving

Een winningsplan dient te worden getoetst aan de Mbw en de daarop gebaseerde regelgeving (zoals geldend op de datum van indiening van het verzoek tot instemming). De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en artikel 24 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) vormen het juridisch kader waaraan het winningsplan wordt getoetst.

Voordat Vermilion over mag gaan tot gaswinning is, op grond van artikel 34, derde lid, van de Mbw, instemming vereist van de minister met het winningsplan. Het winningsplan geeft concreet inzicht in de wijze waarop de winning wordt uitgevoerd en de effecten daarvan en dient te voldoen aan de eisen genoemd in artikel 35 van de Mbw. Artikel 24 van het Mbb bevat een aantal nadere eisen die aan een winningsplan worden gesteld. Het winningsplan dient onder meer een beschrijving te bevatten van de verwachte hoeveelheid aanwezige delfstoffen, de hoeveelheden jaarlijks te winnen delfstoffen, de bodembeweging als gevolg van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging.

Of ingestemd kan worden met het gewijzigde winningsplan, wordt getoetst aan artikel 36, eerste lid van de Mbw. Instemming kan geheel of gedeeltelijk worden

¹ <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/stcrt-2015-18023.html>

² Normaal kubieke meter is het volume gas omgerekend naar een bepaalde temperatuur en druk en wordt afgekort als Nm³.

geweigerd of daaraan kunnen voorschriften of beperkingen worden verbonden, indien dat gerechtvaardigd wordt door één van de volgende belangen:

- a. indien het in het winningsplan aangeduide gebied door de minister niet geschikt wordt geacht voor de in het winningsplan vermelde activiteit om reden van het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
- b. in het belang van het planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen;
- c. indien nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan;
- d. indien nadelige gevolgen voor de natuur worden veroorzaakt.

3.2. Voorbereidingsprocedure

Gelet op artikel 34, vierde lid van de Mbw is dit besluit tot instemming met het winningsplan voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Advies is gevraagd aan:

- de Adviesgroep Economische Zaken en Klimaat van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO-AGE, hierna: TNO), op grond van artikel 123, 2e lid, van de Mbw.
- Staatstoezicht op de Mijnen, hierna: SodM (artikel 127 van de Mbw),
- alle betrokken decentrale overheden (artikel 34, vijfde lid van de Mbw), en
- de Mijnraad (artikel 105, derde lid van de Mbw).

Om de betrokken decentrale overheden te ondersteunen bij het opstellen van hun advies is een specifieke informatiesessie over het winningsplan aangeboden. Er is geen gebruik gemaakt van dit aanbod.

Het ontwerpbesluit is op de volgende wijze bekendgemaakt:

- op 8 mei 2025 is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerpbesluit gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en langs elektronische weg, en
- op 8 mei 2025 is het ontwerpbesluit aan Vermilion gezonden.

Het ontwerpbesluit heeft van 9 mei tot en met 19 juni 2025 ter inzage gelegen via <https://www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen>.

Om omwonenden te informeren over het ontwerp-instemmingsbesluit en het winningsplan Oppenuizen is op 21 mei 2025 informatiebijeenkomst georganiseerd waar iedereen informatie over de gaswinning kon inwinnen.

Zienswijzen

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbesluit zijn 16 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn behandeld en beantwoord in de Nota van Antwoord, die als bijlage onderdeel uitmaakt van dit besluit. Er zijn enkele tekstuele aanpassingen van het instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerpbesluit doorgevoerd.

Beroepsprocedure

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, Den Haag.

De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit is bekendgemaakt.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Adviezen wettelijk adviseurs

Op het verzoek van Vermilion om instemming met het winningsplan Oppenhuizen hebben de volgende adviseurs advies uitgebracht:

- TNO heeft op 20 mei 2024 advies uitgebracht (kenmerk: AGE 24-10.069);
- SodM heeft op 16 juli 2024 advies uitgebracht (kenmerk: ADV-8607);
- Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân hebben op 25 september 2024 advies uitgebracht (kenmerk: 02289602);
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân heeft op 18 september 2024 advies uitgebracht (kenmerk: U24.006521);
- het dagelijks bestuur van het Wetterskip Fryslân heeft op 19 september 2024 advies uitgebracht (kenmerk: WFRL-634902);
- de Mijnraad heeft op 28 oktober 2024 advies uitgebracht (kenmerk: MIJR/89800143).

Naast het winningsplan van Vermilion hebben de betrokken decentrale overheden tevens de adviezen van SodM en TNO ontvangen.

4. Winningsplan op hoofdlijnen, adviezen en beoordeling

Hieronder wordt per onderwerp op hoofdlijnen beschreven wat Vermilion hierover in de aanvraag heeft opgenomen. Per onderwerp volgen eventuele adviezen van de adviseurs. Dan volgt de beoordeling, waarbij op basis van een integrale afweging wordt beargumenteerd of eventuele adviezen worden overgenomen.

4.1. Planmatig beheer en gebruik delfstoffen

4.1.1. Winningsplan

Vermilion schrijft dat het Oppenhuizengasveld in 1972 is aangeboord met de put OPH-01. Destijds werd het aardgas uit deze put niet economisch winbaar bevonden. Vermilion heeft nieuwe 3D-seismiek geïnterpreteerd en dit heeft geresulteerd in de inschatting dat het gas economisch winbaar is. In 2016 is ingestemd met het winningsplan van Vermilion (gewijzigd in 2017).

Vermilion schrijft mogelijkheden te zien om twee nieuwe putten te boren naar de gasvelden Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord. Deze gasvelden liggen onder de Zechstein-gesteentelaag, in de Rotliegend-gesteentelaag. De winning van aardgas met deze twee nieuwe putten begint vanuit de Rotliegend-gesteentelaag. Na het stoppen van deze gaswinning uit de Rotliegend-gesteentelaag kunnen deze twee nieuwe putten ook aardgas uit het gasveld Oppenhuizen (Zechstein) winnen. Of de gaswinning kan uit beide gesteentelagen tegelijkertijd plaatsvinden. Zo kan de aardgaswinning uit het gasveld Oppenhuizen (Zechstein) sneller verlopen dan nu met één put het geval is.

Om de gewonnen hoeveelheid gas uit het naar verwachting slecht doorlaatbare en slecht verbonden Zechstein-gesteente (gasveld Oppenhuizen) te verbeteren, geeft Vermilion aan, een "horizontale" put te willen boren in de Zechstein-gesteentelaag.

Vermilion geeft in het winningsplan aan significante onzekerheden te zien, omdat (ten tijde van de indiening van de actualisatie winningsplan Oppenhuizen 2024) nog geen aardgasproductie uit het gasveld Oppenhuizen had plaatsgevonden. Bovendien zijn de gasvelden Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord nog niet aangetoond en getest.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Vermilion schrijft dat de gaswinning plaatsvindt door de natuurlijke stroming van het aardgas naar de oppervlakte door de druk in het gasveld. Injectie van water of gas in het gasveld zal niet worden toegepast. In het geval dat de druk in het gasveld te laag wordt, zou compressie kunnen worden toegepast.

In de actualisatie van het winningsplan Oppenhuizen vraagt Vermilion om de mogelijkheid tot winning uit de gasvelden van Oppenhuizen tot en met 2038. De verwachte maximale hoeveelheid te winnen aardgas per gasveld is:

- maximaal 309 miljoen Nm³ aardgas vanuit gasveld Oppenhuizen (Zechstein),
- maximaal 185 miljoen Nm³ aardgas vanuit gasveld Oppenhuizen-Zuid (Rotliegend), en
- maximaal 182 miljoen Nm³ aardgas vanuit gasveld Oppenhuizen-Noord (Rotliegend).

4.1.2. Adviezen

Advies TNO

Uit het oogpunt van planmatig gebruik oordeelt TNO dat de beoogde gaswinning doelmatig en efficiënt is. TNO merkt net als Vermilion op dat de onzekerheden nog groot zijn. De wijze waarop Vermilion voornemens is de gasvelden te produceren is conform de huidige kennis en technieken.

Advies SodM

SodM vindt dat de voorgestelde winning naar de huidige kennis en technieken planmatig en efficiënt is. Wel is SodM van mening dat de bandbreedte van de verwachte winningsfactor ruim is, maar dat dit voortvloeit uit de grote onzekerheden aangezien sommige deelvoorkomens nog niet zijn aangeboord.

Daarom adviseert SodM om een voorwaarde op te nemen bij een eventuele instemming dat Vermilion een wijziging van het winningsplan maakt wanneer significante nieuwe informatie beschikbaar komt na het boren van een nieuwe put, uiterlijk 6 maanden na bereiken einddiepte, zodat de grote onzekerheid van het te verwachten productievolume kleiner wordt. Op die manier ontstaat voor de decentrale overheden op tijd meer duidelijkheid over het verwachte productiescenario en daarmee ook over de effecten (bijvoorbeeld bodemdaling) waarmee zij rekening moeten houden.

SodM adviseert de volgende voorwaarde in het instemmingbesluit op te nemen: "Vermilion mag vanaf de start productie tot eind 2038 een maximaal volume van 676 miljoen Nm³ aardgas uit de Oppenhuizen voorkomens winnen."

Advies provincie Fryslân en gemeente Súdwest-Fryslân

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân geven aan dat het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de daarmee samenhangende opgave tot vermindering van uitstoot van broeikasgassen een

belangrijke opgave is voor onze samenleving. Zij vinden dat zowel de centrale, alsmede de decentrale overheden, hierin een voorbeeldfunctie moeten vervullen. Het past niet bij die klimaatambitie dat onder hun grondgebied aardgas wordt gewonnen.

Advies Mijnraad

De Mijnraad onderstreept het belang van kleine gasvelden zowel voor de energietransitie als voor de energieonafhankelijkheid van Nederland. De Mijnraad onderschrijft het advies van SodM om binnen zes maanden na de boorwerkzaamheden Vermilion een nieuw winningsplan in te laten dienen waarin meer accurate en actuelere informatie wordt aangedragen over de verwachte productie en de gevolgen voor bodemdaling.

4.1.3. Beoordeling planmatig beheer en gebruik delfstoffen

Bij planmatig gebruik en beheer dient sprake te zijn van een efficiënte winning van de delfstof, waarbij de wijze waarop, het tempo waarmee en de hoeveelheid te winnen gas van belang zijn. De beoordeling draait vooral om de vraag of de door de mijnbouwonderneming in het winningsplan aangegeven winbaarheidsfactor reëel is, gezien de technische parameters en geologische omstandigheden van het gasveld. Daarnaast dient een andere gebruiksvorm van de ondergrond door de gaswinning niet ongewenst onmogelijk gemaakt te worden.

Vermilion geeft aan dat de productieprofielen verwachtingen zijn, die anders kunnen uitpakken in de praktijk. Vermilion is niet gehouden aan de exacte aardgasproductie in een bepaald jaar (Rechtbank Den Haag 19 mei 2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:7210](#), r.o. 13.3)³. Maar Vermilion mag niet meer aardgas produceren dan de totale hoeveelheden die Vermilion heeft aangegeven in het winningsplan.

SodM en TNO hebben het winningsplan Oppenhuizen volgens de gebruikelijke methode getoetst op planmatig beheer en concluderen dat het winningsplan voldoet aan de wettelijke eisen. Ik neem de conclusie van SodM en TNO over dat de gaswinning in overeenstemming met de principes van planmatig beheer plaatsvindt. De productie van gas kan langzamer of sneller gaan dan wordt aangenomen en verwacht. De aangevraagde verwachte productieduur voorkomt dat winbaar gas achterblijft. Ik acht dit in overeenstemming met een planmatig gebruik en beheer van delfstoffen en met het beleid over gaswinning uit kleine gasvelden.

SodM adviseert om een voorschrift op te nemen dat tot eind 2038 een maximaal volume van 676 miljoen Nm³ aardgas uit de Oppenhuizen voorkomens gewonnen mag worden. Dit voorschrift neem ik over, mede vanwege de beschreven onzekerheden van de voorgenomen productie en de nu latere verwachte feitelijke start van de gaswinning dan beschreven in het winningsplan. SodM stelt ook voor (evenals de Mijnraad), dat wanneer Vermilion nieuwe informatie verkrijgt, Vermilion het winningsplan wijzigt. Dit wordt niet als voorschrift overgenomen. Uit de wet volgt al dat Vermilion moet winnen volgens het winningsplan. Vermilion mag daarom niet meer aardgas produceren dan benoemd in het winningsplan. Wanneer Vermilion wil of moet afwijken van het winningsplan, bijvoorbeeld omdat

³ <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBDHA:2023:7210>

sprake is van gewijzigde omstandigheden, dan zal Vermilion een actualisatie van het winningsplan moeten indienen.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Ik ben het met de provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân eens dat de ontwikkeling van duurzame energie van belang is. Gas zal echter, als transitiebrandstof, de komende jaren noodzakelijk blijven. Er is op dit moment nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar om helemaal te stoppen met het gebruik van aardgas.

Geen andere gebruiksvormen van de ondergrond, zoals geothermie, zijn ter plekke voorzien. Gaswinning uit de gasvelden van Oppenhuizen past dan ook in het planmatig gebruik en beheer van delfstoffen. Ik stel op basis van de ontvangen gegevens en de adviezen vast dat het winningsplan Oppenhuizen overeenstemt met de principes van planmatig beheer.

Zienswijzen

Een reactie op de zienswijzen over planmatig beheer en gebruik delfstoffen is gegeven in de Nota van Antwoord in § 1. De zienswijzen geven geen aanleiding dit instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerp te wijzigen.

4.2. Bodemdaling

Gelet op artikel 35, lid 1, onder f van de Mbw bevat een winningsplan een beschrijving van de effecten van bodembeweging als gevolg van de winning. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen bodemdaling en bodemtrilling. De effecten van bodemdaling worden in dit onderdeel beoordeeld. De effecten van bodemtrilling komen aan de orde in § 4.3 van dit besluit.

Bodemdaling kan worden onderverdeeld in autonome bodemdaling en bodemdaling veroorzaakt door mijnbouwactiviteiten. Autonome bodemdaling is een natuurlijke daling door bijvoorbeeld inklinking van veen of kleilagen in de ondiepe bovengrond. Bodemdaling door gaswinning vindt zijn oorzaak in de diepe ondergrond, veelal meer dan twee kilometer diep. De gesteentelaag waarin het gas zich bevindt, zal iets compacter worden als gevolg van de gaswinning. Door de gaswinning wordt de druk in die gesteentelaag lager en duwen de bovenliggende aardlagen de gashoudende laag iets ineen. Afhankelijk van onder andere de aard en de dikte van de gashoudende gesteentelaag, kan worden berekend hoeveel centimeter die laag indikt en hoe dat doorwerkt naar de oppervlakte. De bodemdaling zal zich aan de oppervlakte altijd in de vorm van een zeer platte kom (soms ook wel schotel genoemd) voordoen, egaal oplopend van het diepste punt van de bodemdalingskom naar nul aan de rand van de kom. De bodemdalingskom is groter dan het gasveld zelf en kan bodemdalingskommen van andere mijnbouwactiviteiten overlappen. Dit wordt cumulatieve bodemdaling genoemd. Als daar sprake van is worden altijd de cumulatieve effecten beschreven en beoordeeld.

4.2.1. Winningsplan

In het winningsplan Oppenhuizen is door Vermilion aangegeven dat de verwachte toekomstige maximale bodemdaling door de gaswinning 5 cm is in het diepste punt van de bodemdalingskom. Vermilion heeft de parameterwaarden gevarieerd om de onzekerheid in de waarde van de maximale bodemdaling te verwerken.

4.2.2. Adviezen

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Advies TNO

TNO beoordeelt de inschatting van Vermilion dat de maximaal te verwachten bodemdaling minder dan 5 cm zal zijn als realistisch. In tegenstelling tot in het vigerende winningsplan, berekent Vermilion de compactie met behulp van RTiCM (Rate Type Compactie Model). Dit betekent dat Vermilion rekening houdt met een (beperkt) na-ijlend effect met betrekking tot de bodemdalingsprognose. Vermilion heeft rekening gehouden met onzekerheid door Laag-Midden-Hoog-scenario's aan te houden voor de compactiecoëfficiënten. Het gebruikte drukprofiel voor alle scenario's is gebaseerd op de hoge productieverwachting van alle voorkomens. TNO heeft de bodemdaling berekend en komt op gelijksoortige resultaten als Vermilion.

TNO merkt op dat de onzekerheden met betrekking tot de bodemdalingsprognose nog groot zijn, omdat de gasvelden Oppenhuizen-Zuid (gesteentelaag Rotliegend) en Oppenhuizen-Noord (gesteentelaag Rotliegend) nog niet aangeboord zijn en ook, op het moment van het indienen van het gewijzigde winningsplan, nog geen productie uit het gasveld Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein) heeft plaatsgevonden. Ook is weinig informatie beschikbaar uit andere vergelijkbare gasvelden over de te verwachten kruipcomponent in de compactie van met name het carbonaatgesteente (zoals aanwezig in Oppenhuizen in de gesteentelaag Zechstein).

TNO beschouwt de voor de modellering gebruikte parameters als realistisch, met de kanttekening dat de onzekerheidsanalyse beperkt is tot de compactieparameters. De onzekerheidsbandbreedte die Vermilion gebruikt is daarmee ook klein. TNO heeft voorkeur voor het betrekken van de onzekerheid van alle parameters in de onzekerheidsanalyse, met name bij gasvelden waar de productie nog niet is gestart. Echter, omdat de maximale bodemdalingsprognose van minder dan 5 cm gebaseerd is op de hoge productieverwachting met een kleine kans op succes in combinatie met het hoge compactiescenario, is ondanks een beperkte onzekerheidsanalyse, een bodemdalingsprognose van minder dan 5 cm een realistische bovengrens volgens TNO.

Advies SodM

SodM kan zich vinden in de gebruikte modellering. SodM vindt, net als TNO, dat de door Vermilion berekende maximale bodemdaling van minder dan 5 cm kan worden beschouwd als een realistische bovengrens.

Wel is SodM van mening dat de gebruikte methode waarin alleen de compactiecoëfficiënt wordt gevarieerd, beperkingen heeft. Zoals TNO al aangeeft, is hierdoor sprake van een beperkte onzekerheidsbandbreedte.

4.2.3. Beoordeling bodemdaling

Ik stel, op basis van de adviezen van TNO en SodM, vast dat het aannemelijk is dat de nog te verwachten toekomstige bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit de gasvelden van Oppenhuizen conform de prognose in het winningsplan verloopt en minder dan 5 cm zal bedragen.

Op grond van het vorenstaande zie ik in de verwachte bodemdaling geen aanleiding om instemming te weigeren of om beperkingen of voorschriften ten aanzien van de bodemdaling aan mijn instemming te verbinden.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Zienswijzen

Een reactie op de zienswijzen over bodemdaling is gegeven in de Nota van Antwoord in § 2. De zienswijzen geven geen aanleiding dit instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerp te wijzigen.

4.3. Bodemtrilling

Gasvelden worden op basis van een seismisch risicoanalyse (hierna: SRA) geïnclassificeerd in drie risicocategorieën: categorie I, categorie II en categorie III. Hierbij is het risico op schade als gevolg van een beving in risicocategorie I kleiner dan in risicocategorie II en in risicocategorie II kleiner dan in risicocategorie III. De indeling in een bepaalde risicocategorie bepaalt uiteindelijk of, en welke, maatregelen getroffen moeten worden door de operator, in dit geval Vermilion.

De SRA bestaat uit drie stappen die afhankelijk van de uitkomst per stap worden doorlopen. De eerste stap bestaat uit het bepalen van de kans op beven en de berekening van de sterkste beving waar theoretisch gezien rekening mee moet worden gehouden. Geen verdere onderzoeksstappen zijn noodzakelijk voor velden die op basis van deze berekeningen een verwaarloosbare kans hebben om een beving te genereren als gevolg van gaswinning, of waar geen bevingen sterker dan $M=2,5$ op de schaal van Richter te verwachten zijn. Voor deze velden volstaat monitoring van de seismische activiteiten in het gebied door middel van het seismische meetnetwerk van het KNMI.

4.3.1. Winningsplan

Vermilion heeft een SRA uitgevoerd conform de tijdelijke leidraad "Methodiek voor risicoanalyse omtrent geïnduceerde bevingen door gaswinning" (versie 1.2, 1 februari 2016, SodM). De seismische risicoanalyse laat zien dat de deelvoorkomens in dit winningsplan in de laagste seismische risicocategorie vallen.

Vermilion geeft aan dat de kans op een beving met een magnitude groter dan 1,5 op de schaal van Richter verwaarloosbaar is voor gasveld Oppenhuizen-Noord (gesteentelaag Rotliegend). Dit gasveld valt daarmee direct in de laagste risicocategorie van de SRA (risicocategorie I). Voor de gasvelden Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein) en Oppenhuizen-Zuid (gesteentelaag Rotliegend) is stap 2 van de SRA uitgevoerd. Stap 2 houdt in dat een risicomatrix wordt opgesteld aan de hand van onder- en bovengrondse invloedfactoren. Hieruit volgt dat beide gasvelden in risicocategorie I vallen, de laagste risicocategorie.

Het monitoren van de seismische activiteit rondom gasveld Oppenhuizen zal worden gerealiseerd met behulp van het huidige KNMI-meetnetwerk. Vermilion heeft in overleg met het KNMI de dekkingsgraad van het seismometernetwerk en het versnellingsmeternetwerk herzien en verbeterd.

4.3.2. Adviezen

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Advies TNO

TNO heeft de invoerparameters voor de SRA gecontroleerd en classificeert de voorkomens in het Oppenhuizen winningsplan, net als Vermilion, in seismische risicocategorie I.

Advies SodM

SodM kan zich hoofdzakelijk vinden in de analyse van Vermilion en bevestigt conformiteit met de leidraad. SodM kan zich dan ook vinden in de conclusie van Vermilion en TNO dat de gasvelden zich in de laagste risicocategorie (categorie I) bevinden.

SodM vindt dat, overeenkomstig het vigerende instemmingsbesluit, minimaal bevingen met een magnitude van 1,5 gemeten en gelokaliseerd moeten kunnen worden. SodM adviseert om in een eventueel instemmingsbesluit een voorschrift op te nemen dat Vermilion verplicht hieraan te voldoen.

Advies Mijnraad

De Mijnraad acht het punt van SodM over het lokaliseren van aardbevingen met een magnitude van 1,5 onderdeel van de gangbare praktijken en daarom niet noodzakelijk als voorwaarde.

4.3.3. Beoordeling bodemtrilling

Als gevolg van gaswinning kan de druk in het gasveld in de diepe ondergrond dalen en kunnen spanningsverschillen optreden. Soms kan daardoor een kleine, plotselinge verschuiving optreden in dat gasveld. Dat is een bodemtrilling. Als de bodemtrilling sterk genoeg is, kan deze gevoeld worden aan het oppervlak en spreekt men ook wel van een aardbeving. Het stelsel van de Mbw en onderliggende regelgeving kent de term aardbevingen niet, om die reden wordt in dit besluit ook de term (bodem)trilling gehanteerd.

Ik constateer, op basis van de adviezen van TNO en SodM, dat de gasvelden ingedeeld worden in risicocategorie I.

SodM adviseert een voorschrift in dit instemmingsbesluit op te nemen over het kunnen meten en lokaliseren van aardbevingen van minimaal 1,5 op de schaal van Richter. De Mijnraad acht een dergelijk voorschrift niet noodzakelijk. Ik constateer dat in de omgeving van Oppenhuizen aardbevingen van 1,5 op de schaal van Richter kunnen worden gemeten en gelokaliseerd. Ik acht met deze informatie het advies van SodM voldoende geborgd.

Zienswijzen

Een reactie op de zienswijzen over bodemtrilling is gegeven in de Nota van Antwoord in § 3. De zienswijzen geven geen aanleiding dit instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerp te wijzigen.

4.4. Schade door bodembeweging en veiligheid voor omwonenden

Bodembeweging is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen.

4.4.1. Winningsplan

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Vermilion geeft aan dat de bodemdaling door gaswinning in de diepe ondergrond gelijkmatig verloopt. De dalingen verlopen geleidelijk over meerdere kilometers. Volgens Vermilion treedt aan de oppervlakte een uiterst geringe helling op, en nog veel minder ongelijkmatigheden. De daling komt bovendien langzaam tot stand, over een periode van jaren.

Vermilion stelt dat gebouwen geen schade zullen oplopen door bodemdaling als gevolg van de gaswinning. Of het gebouw nu midden in de dalingskom staat of aan de rand daarvan, maakt niet uit. Vermilion verwijst naar www.commissiebodemdaling.nl en "Bodemdaling door gaswinning veroorzaakt geen schade", TNO, *Bodem*, nummer 3 van juni 2020,⁴ waaruit volgens Vermilion blijkt dat geen gebouwschade te verwachten is door bodemdaling door gaswinning.

Vermilion schrijft dat gezien de indeling in de laagste seismische risicocategorie I, geen schade door bodemtrilling aan infrastructuur, gebouwen en bouwwerken wordt verwacht. Indien toch schade ontstaat als gevolg van bodemtrilling of bodemdaling door gaswinning, zal die schade overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht door Vermilion worden vergoed. Vanaf 1 juli 2020 behandelt het centraal schadeloket van de Commissie Mijnbouwschade de mijnbouwschademeldingen als gevolg van onder meer gaswinning uit kleine gasvelden in Nederland.

4.4.2. Adviezen

Advies TNO

Ten aanzien van mogelijke schade als gevolg van de maximaal te verwachten bodemdaling door gasproductie kan TNO zich vinden in de verwachting van Vermilion. TNO acht het onwaarschijnlijk dat de bodemdaling leidt tot directe schade aan gebouwen in of nabij het winningsgebied, om dezelfde redenen die Vermilion noemt.

Wel merkt TNO op dat in het winningsgebied de verwachte autonome bodemdaling door inklinking van klei en/of veenoxidatie van een grotere omvang is, met een verwachte bodemdaling van lokaal tot tientallen centimeters in de komende 25 jaar. Toekomstige aanpassingen in het land- en waterbeheer in het winningsgebied als gevolg van de cumulatieve bodemdaling met de daarbij horende effecten zijn daarom niet uit te sluiten. Een evaluatie van deze mogelijke effecten maakt geen onderdeel uit van het advies van TNO.

TNO constateert net als Vermilion dat de gasvelden van Oppenhuizen in seismische risicocategorie I classificeren. TNO kan zich vinden in de beoordeling van Vermilion ten aanzien van de schadeprognose in het geval dat een aardbeving plaatsvindt. In het geval dat zich toch een aardbeving voordoet, dan verwacht TNO, afhankelijk van de intensiteit van de beving, de locatie van het epicentrum en de kwetsbaarheid van de gebouwen, dat in het meest ongunstige geval lichte (niet-constructieve) schade kan optreden.

⁴ http://www.nlog.nl/sites/default/files/2020-07/bodemdaling_door_gaswinning.pdf

Advies SodM

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

SodM sluit zich aan bij de stelling van Vermilion dat directe schade aan gebouwen door bodemdaling als gevolg van de beoogde gaswinning zeer onwaarschijnlijk of zelfs uitgesloten is.

SodM verwacht geen directe schade aan kwetsbare gebieden. Wel ziet SodM dat de bodemdaling als gevolg door gaswinning gevolgen zal hebben voor de waterhuishouding. SodM verwacht dat de (negatieve) effecten van eventuele aanpassing aan de effecten op de waterhuishouding en eventuele kosten hiervan voldoende inzichtelijk worden gemaakt door middel van bestaande verplichte rapportering, zoals het meetplan.

Advies provincie Fryslân, gemeente Súdwest-Fryslân en Wetterskip Fryslân

De provincie Fryslân, de gemeente Súdwest-Fryslân en het Wetterskip Fryslân schrijven dat niet alle effecten als gevolg van bodemdaling door aardgaswinning (zoals verdroging, vernatting en verzilting), met technische maatregelen herstelbaar zijn omdat peilverlaging geen optie meer is. Zij zijn van mening dat voorafgaand aan de instemming door de minister helder moet zijn of, en zo ja welke, maatregelen mogelijk zijn.

Bij het winningsplan Oppenhuizen is de verwachte bodemdaling minder dan 5 cm. De provincie Fryslân, de gemeente Súdwest-Fryslân en het Wetterskip Fryslân zijn van mening dat deze kritische grenswaarde moet worden losgelaten. Iedere centimeter bodemdaling is er één die bergingsverlies oplevert, en in de basis het betreffende gebied kwetsbaarder maakt voor bovengenoemde effecten. Vermilion gaat in de aanvraag uit van de vijfcentimetergrens, en geeft aan dat geen compensatie voor het watersysteem noodzakelijk is, tenzij de veiligheid in het geding is. Hier zijn de provincie Fryslân, de gemeente Súdwest-Fryslân en het Wetterskip Fryslân het dan ook niet mee eens.

Advies Mijnraad

De Mijnraad geeft aan dat elke vorm van extra bodemdaling in de huidige situatie voor Wetterskip Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân de nu al bestaande problematiek verergert. Als gevolg van de huidige agrarische functie zal de bodemdaling met enkele tientallen centimeters toenemen. Het ingediende winningsplan voegt maximaal vijf centimeter aan de bodemdaling toe.

4.4.3. Beoordeling schade door bodembeweging en veiligheid voor omwonenden

Op basis van de adviezen van TNO en SodM constateer ik dat het risico op schade als gevolg van een bodemtrilling in de gasvelden Oppenhuizen beperkt is. Als zich eventueel een beving zou voordoen, zal in het meest ongunstige geval lichte (niet-constructieve) schade kunnen optreden. Op basis van de adviezen van TNO en SodM kom ik tot de conclusie dat de veiligheid van de omwonenden door eventuele bodemtrillingen niet in het geding is door de gaswinning uit de gasvelden van Oppenhuizen.

Op basis van de adviezen van TNO en SodM, stel ik vast dat het risico op directe schade aan gebouwen door bodemdaling onwaarschijnlijk is. De bodemdaling komt aan de oppervlakte ontstaat als gevolg van de gaswinning zal zeer gelijkmatig verlopen en geen onregelmatigheden in de ondiepe bovengrond veroorzaken. Op basis hiervan concludeer ik dat de veiligheid van omwonenden niet beïnvloed wordt door bodemdaling.

Wanneer eventueel schade optreedt is Vermilion op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek verplicht de schade te vergoeden. Sinds 1 juli 2020 kunnen bewoners en micro-ondernemingen die vermoeden schade te hebben als gevolg van mijnbouwactiviteiten zich wenden tot de Commissie Mijnbouwschade (CM). Door het instellen van deze commissie is er één plek waar mensen zich kunnen melden die schade hebben door mijnbouw. Het uitgangspunt bij de schadeafhandeling is dat deze laagdrempelig, transparant, deskundig en onafhankelijk is. Om het makkelijker te maken voor de schademelder, neemt de CM in de praktijk de bewijslast over van de schademelder door het onderzoek naar de oorzaak van de schade op zich te nemen. Het advies dat de CM uitbrengt is bindend voor de mijnbouwonderneming.

Bodemdaling kan wel leiden tot indirecte schade doordat bodemdaling tot gevolg heeft dat het grondwater relatief hoger komt te staan ten opzichte van het maaiveld. Dit kan leiden tot vernatting (en verdroging), wat gevolgen kan hebben voor het gebruik of de functie van de bovengrond. De decentrale overheden geven aan dat peilverlaging geen passende maatregel meer is in dit gebied en dat herstelmaatregelen dus niet mogelijk zijn. Zowel de Mijnraad als TNO geven aan dat de bodemdaling door de gaswinning Oppenhuizen relatief klein is ten opzichte van de autonome bodemdaling door andere oorzaken dan mijnbouw. Ik constateer op basis hiervan dat de toekomstige bodemdaling door de gaswinning uit Oppenhuizen klein is maar het waterbeheer wel complexer maakt. Daarom dient Vermilion voortdurend goed contact te houden met het Wetterskip Fryslân over de effecten van de bodemdaling op het grondwaterpeil als gevolg van de gaswinning. Oplossingen kunnen van plek tot plek verschillen en daarom is het belangrijk dat de concretisering van de benodigde maatregelen aan de orde komt in overleggen tussen Vermilion en het Wetterskip Fryslân.

Hierbij speelt de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân (CBAF) een belangrijke rol. Vermilion heeft in 2016 een bindende overeenkomst getekend met het Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân. In de overeenkomst hebben de provincie, het Wetterskip en Vermilion afgesproken dat de CBAF een bindend advies geeft over het afhandelen van schade ten gevolge van de bodemdaling door de gaswinning door Vermilion. Een dergelijk advies maakt duidelijk welke maatregelen noodzakelijk zijn ter voorkoming, beperking of herstel van schade. Het maakt ook duidelijk welke kosten Vermilion moet vergoeden voor die maatregelen, of voor de compensatie wanneer schade niet valt te voorkomen, beperken of herstellen. Ook gemeenten kunnen tot de overeenkomst toetreden.

De CBAF en het Wetterskip Fryslân zijn al langere tijd met elkaar in gesprek over thema's als bergingsverlies, het veenweidegebied en de herstelbaarheid van schade. Zij hebben afspraken gemaakt over hoe zij één en ander in beeld willen gaan brengen om hier vervolgens besluiten over te kunnen nemen. Ik ben van mening dat deze gesprekken van groot belang zijn en ik roep Vermilion en het Wetterskip op om met de CBAF in gesprek te blijven over mogelijke oplossingen, maatregelen en compensatie. In deze gesprekken kan ook de genoemde grenswaarde van 5 cm bodemdaling ter sprake komen. Deze grenswaarde wordt door het CBAF gehanteerd en is door de betrokken partijen overeengekomen. Indien afgeweken zou moeten worden van de overeenkomst, zou dit in het kader van de CBAF moeten worden besproken.

Om de gevolgen van de bodemdaling goed in beeld te hebben, is het van belang dat de overheden beschikken over de resultaten van bodemdalingsmetingen. Op

basis van de bestaande overeenkomst⁵ tussen Vermilion, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân, rapporteert Vermilion ten minste iedere vijf jaar over de bodemdalingsmetingen en stelt op basis daarvan een prognose op. Hierbij wordt rekening gehouden met resultaten van actuele metingen en specifiek onderzoek op dit gebied. De laatste rapportage was in 2024 en is te vinden op de website van Vermilion.⁶

Gelet op het bovenstaande ben ik van oordeel dat het winningsplan en de uitgebrachte adviezen geen aanleiding geven om instemming met het winningsplan te weigeren in het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, of op grond van die belangen beperkingen of voorschriften op te nemen.

Zienswijzen

Een reactie op de zienswijzen over schade door bodembeweging is gegeven in de Nota van Antwoord in § 4. De zienswijzen geven geen aanleiding dit instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerp te wijzigen.

4.5. Natuur en milieu

4.5.1. Winningsplan

De bodemdaling verloopt volgens Vermilion zeer geleidelijk over meerdere jaren, met een uiterst geringe hellingshoek. Hierdoor treden geen plotselinge veranderingen op. Een dergelijke helling is niet merkbaar en heeft geen effecten op natuur en milieu. De toekomstige effecten van bodemdaling op water en natuur zijn beoordeeld middels een gedetailleerde effectenanalyse "*effectbeoordeling bodemdaling op water en natuur als gevolg van de nieuwe gaswinning uit voorkomens Oppenhuizen*" (winningsplan bijlage 17). De Natura 2000-gebieden de Witte en Zwarte Brekken en het Sneekermeeergebied worden hierin besproken. Verder bevindt het gasveld zich ruim 4 kilometer van het ten zuiden ervan gelegen grondwaterbeschermingsgebied Spannenburg.

Vermilion geeft aan dat de bodemdaling geen rechtstreekse effecten heeft op natuur of milieu. Wel wordt het relatieve waterpeil beïnvloed door de bodemdaling, en het is mogelijk dat er op zeker moment additionele aanpassingen nodig zijn om vernatting te voorkomen. Dit is besproken in § 4.4.

Vermilion schrijft dat geen oorzaak-effectrelatie bekend is waarmee bodemtrillingen kunnen leiden tot schade aan natuur of milieu. Vermilion verwacht daarom geen nadelige effecten voor natuur of milieu als gevolg van bodemtrillingen.

⁵ <https://www.bodemdalingfryslan.nl/wp-content/uploads/2021/11/Overeenkomst-Bodemdaling-Aardgaswinning-Vermilion-Fryslan.pdf>

⁶ <https://www.vermilionenergy.com/nl/wp-content/uploads/sites/7/2024/06/20240606-Bodemdaling-Vermilion-Drenthe-Friesland.pdf>

4.5.2. Adviezen

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Advies SodM

Bij de winning van aardgas komt ook water met het gas mee omhoog. SodM vindt dat de veiligheid van mens en milieu gebaat is door de productie van water beperkt te houden. Dit omdat dan het gebruik van tankwagens en de grootte van de te verwerken afvalstroom minder wordt. Daarom adviseert SodM dat Vermilion een plan overlegt over de wijze waarop bereikt wordt dat de hoeveelheid water die met de productie meekomt zo minimaal mogelijk blijft. Dit plan dient een onderbouwing te bevatten over hoe, met de best beschikbare techniek, de huidige en toekomstige productie voor een minimale waterproductie zorgen. De laatste fase van winning, wanneer de waterproductie maximaal is, dient daarbij verhoogde aandacht te krijgen.

Advies provincie Fryslân en gemeente Súdwest-Fryslân

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân vinden dat met de paragraaf "Effect op natuur" uit bijlage 17 van het winningsplan onvoldoende wordt onderbouwd welke effecten de gaswinning en de daarmee samenhangende bodemdaling heeft op de natuur, mede omdat niet wordt ingegaan op de mogelijke nadelige gevolgen voor bijvoorbeeld een ander deel van deze soorten of andere soorten dan aldaar genoemd. Bijvoorbeeld een beperking van broed- en foerageergebieden.

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân vragen zich af wat het effect op de natuurgebieden van mogelijke bevingen is en wat de mogelijke gevolgen zijn. Voor de deelvoorkomens Zechstein en Oppenhuizen Zuid is de kans op een geïnduceerde beving niet verwaarloosbaar en ligt de theoretisch sterkst mogelijke beving boven de grenswaarde van 2,5. Mede aan de hand van de risicomatrix wordt geconcludeerd dat echter nog wel sprake is van de laagste risicocategorie. Wat hierin niet meegenomen is, zijn de mogelijke gevolgen van een beving op kwetsbare natuur.

Advies Mijnraad

De Mijnraad kan zich vinden in het advies van SodM om de productie van water beperkt te houden.

4.5.3. Beoordeling natuur en milieu

Het winningsplan is beoordeeld op mogelijke gevolgen voor natuur en milieu. Van de onderdelen die in het winningsplan beoordeeld worden kan het onderdeel bodembeweging mogelijk gevolgen hebben voor natuur en milieu. Bodembeweging is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen. Voor wat betreft mogelijke effecten van bodemtrillingen op natuur en milieu kan in algemene zin worden gesteld dat alleen uitzonderlijk zware trillingen gevolgen zouden kunnen hebben voor natuur en milieu. Dat is bij gaswinning uit de gasvelden binnen het winningsplan Oppenhuizen niet aan de orde.

De gasvelden uit het winningsplan Oppenhuizen strekken zich niet uit tot een grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied.

Om uit de gasvelden van Oppenhuizen te kunnen winnen heeft Vermilion niet alleen een winningsplan nodig waarmee ik heb ingestemd, maar ook een omgevingsvergunning voor de inrichting waarbinnen, of het mijnbouwwerk

waarmee, de daadwerkelijke gaswinning en de daarmee verband houdende werkzaamheden plaatsvinden (de zogenaamde installatie). Voor wat betreft het winningsplan Oppenhuizen heeft de afweging van de gevolgen van de bovengrondse activiteiten op de winningslocatie en de daaraan gerelateerde werkzaamheden, voor natuur en milieu reeds plaatsgevonden in het kader van de omgevingsvergunningen voor de gaswinningsinstallaties. Voor de inrichting Oppenhuizen-1 is op 22 september 2016 een omgevingsvergunning verleend (kenmerk DGETM-EO/16130949). De effecten van de (bovengrondse) installaties zijn daarmee reeds afgewogen.

SodM adviseert om Vermilion te verplichten een plan voor de vermindering van waterproductie te maken. Dit advies wordt niet overgenomen. Water is een ongewenst bijproduct van de gasproductie. Voor een operator vormt water een kostenpost, derhalve zal een operator financieel gemotiveerd zijn de waterproductie zo laag mogelijk te houden. Het transport zal binnen de grenzen blijven die door de relevante vergunningen gesteld zijn. Het transport moet niet ook nog eens in een instemmingsbesluit met een winningsplan geregeld worden. Dezelfde zaken op meerdere plekken regelen is immers juridisch onverstandig.

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân vragen zich af wat de effecten van een mogelijke aardbeving door gaswinning zijn op de natuur. Ik constateer dat geen oorzaak-effectrelatie bekend is waarmee bodemtrillingen door gaswinning kunnen leiden tot schade aan natuur of milieu.

Ik weeg genoemde effecten op natuur en milieu. De verwachte bodemdaling is gering, de kans op bodemtrillingen is klein en het effect van bodemtrillingen op natuur en milieu is beperkt. Ik ben van oordeel dat geen zodanige nadelige effecten op natuur en milieu verwacht worden dat ik mijn instemming met het winningsplan zou moeten weigeren of onder beperkingen verlenen of daaraan voorschriften zou moeten verbinden.

Zienswijzen

Een reactie op de zienswijzen over natuur en milieu is gegeven in de Nota van Antwoord in § 5. De zienswijzen geven geen aanleiding dit instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerp te wijzigen.

4.6. Overige adviezen

Ontbreken maatschappelijk draagvlak

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân geven aan tegen gaswinning te zijn. De zorgen en het wantrouwen onder de inwoners in gaswinningsgebieden zijn groot. Het maatschappelijk draagvlak voor gaswinning in het gebied ontbreekt. De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân blijven opkomen en aandacht vragen voor de belangen van onze inwoners en de zorgen die leven over de effecten van gaswinning. Dit heeft te maken met de bodemdaling en aardbevingen in Groningen, de daarmee samenhangende veiligheidsproblematiek en andere negatieve effecten van gaswinning.

Communicatie

Voor de locatie Oppenhuizen worden meerdere procedures gevolgd. De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân adviseren de minister vanuit het burgerperspectief de samenhang tussen te nemen besluiten inzichtelijk te maken.

Het ontbreken van een logische inzichtelijke samenhang tussen besluiten draagt naar hun mening niet bij aan het creëren van een transparant te voeren dialoog over de beoogde uitbreiding van de gaswinning bij Oppenhuizen.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

Met betrekking tot de communicatie adviseren de provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân om niet alleen voorafgaand, maar ook tijdens de gaswinning, voor goede informatievoorziening te zorgen. Inwoners in gebieden waar mijnbouw plaatsvindt stellen het doorgaans op prijs om op de hoogte te worden gesteld van ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden of nog gaan plaatsvinden (denk hierbij aan bouwwerkzaamheden, onderhoud, calamiteiten, exploraties, opbrengsten, onderzoek en eventuele metingen). Het inzetten van communicatiemiddelen door en vanuit het ministerie naar, in en met de gemeenschap is daarbij van groot belang. Dus niet alleen in de Staatscourant, maar ook in lokale dagbladen en met informatiebijeenkomst(en) in de omgeving.

Opbrengsten van gaswinning

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân vragen aandacht voor een maatschappelijke plus voor de regio. De voorgenomen actualisatie van de Mijnbouwwet kan "mosterd na de maaltijd" zijn voor een actualisatie van een winningsplan, terwijl dit toch ook gezien moet worden als een nieuwe winning. Het Wetterskip Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân pleiten voor een maatschappelijke kosten- en batenanalyse. De voorgenomen wijziging van de Mijnbouwwet beoogt bij nieuwe gaswinningen een "plus voor het gebied." Dat is een mooie ontwikkeling voor de nieuwe winningen na inwerkingtreding van de gewijzigde wet, maar in het beheergebied van het Wetterskip Fryslân lopen veel gaswinningen waarbij door wijziging van winningsplannen de bodemdaling verder toeneemt. Het Wetterskip Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân verzoeken de minister om in de beoordeling van het verzoek tot instemming voor Oppenhuizen deze op handen zijnde wetswijziging mee te wegen. Het Wetterskip Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân denken bijvoorbeeld aan een vorm waarbij lokaal de energietransitie wordt gestimuleerd en collectief een vorm van "energiearmoede" wordt voorkomen. Het Wetterskip Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân pleiten ervoor dat de Staat het voortouw neemt in het bepalen van de lusten, aangezien de Staat ook grotendeels de baten van gaswinning geniet.

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân stellen voor dat de minister overgaat naar een vorm van herstelvergoeding die wordt geïntegreerd in de gebiedsgerichte aanpak van het veenweideprogramma. Zo kan een herstelvergoeding onderdeel uitmaken van de transitie van het gebied. De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân stellen voor om hierover met het Wetterskip en de betrokken partijen in het gebied in gesprek te gaan.

De Mijnsraad pleit voor een gebiedsgerichte aanpak waarvoor de baten van de gaswinning worden ingezet. De gasbaten bieden op deze manier de mogelijkheid om te investeren in de gebiedsgerichte aanpak ter beperking van bodemdaling, het herstel van de waterhuishouding van omliggende veenweidegebieden en eventueel noodzakelijke functieverandering. Tegen die achtergrond adviseert de Mijnsraad dan ook dat nieuwe vergunningen en wijzigingen van winningsplannen in veenweidegebieden alleen mogen plaatsvinden als de vergunningverlener ervoor zorgt dat een deel van de baten van de gaswinning lokaal of regionaal worden ingezet voor de gebiedsgerichte aanpak.

4.6.2. Beoordeling overige adviezen

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577

De aanvraag inclusief de adviezen worden getoetst en gewogen in het licht van de in de Mbw opgenomen toetsingsgronden (zie § 3.1). Uitsluitend die toetsingsgronden worden gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag en kunnen eventueel leiden tot voorschriften aan het besluit. Onderdelen van een advies die zien op andere zaken worden wel gezien en beantwoord maar kunnen niet leiden tot een weigering van de instemming of het opnemen van voorschriften aan het besluit.

Ontbreken maatschappelijk draagvlak

Mijnbouwactiviteiten vinden plaats in een omgeving waar burgers wonen en ook andere activiteiten plaatsvinden. In dit kader wordt het belang onderschreven van de relatie van Vermilion met de inwoners in het gebied. Zoals gemeld in § 2 is het beleid ten behoeve van de klimaatambities om in te zetten op besparing en de ontwikkeling van duurzame energie. Gas zal echter, als transitiebrandstof, de komende jaren noodzakelijk blijven.

Communicatie

Aan inwoners moet tijdige en transparante informatievoorziening plaatsvinden. Het is belangrijk dat Vermilion hen informeert over de gaswinning en de gevolgen daarvan. Vermilion wordt nadrukkelijk geadviseerd om in gesprek te blijven met de omgeving en zorg te dragen voor een goede informatievoorziening richting de gemeente en de burgers.

Opbrengsten van gaswinning

Op 31 maart 2025 zijn een onderzoek met betrekking tot een nationaal generiek toepasbaar herverdeelmiddel voor batendeling en Kabinetsappreciatie aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II, 2024/25, 32849, nr. 270).⁷ De conclusie die het kabinet op basis van het onderzoek trekt is dat het voorgestelde herverdeelmiddel niet toepasbaar is voor de mijnbouwsector, op een manier waarbij echt tot een betere herverdeling van lusten en lasten wordt gekomen. Het kabinet werkt aan een nadere invulling van dit onderwerp. Overigens staat dit instemmingsbesluit er niet aan in de weg dat bijvoorbeeld Vermilion zelf opbrengsten van gaswinning deelt met de omgeving.

Zienswijzen

Een reactie op de overige zienswijzen is gegeven in de Nota van Antwoord in § 6. De zienswijzen geven geen aanleiding dit instemmingsbesluit ten opzichte van het ontwerp te wijzigen.

5. Eindbeoordeling

Gelet op het winningsplan en de adviezen kom ik samenvattend tot de volgende beoordeling van het winningsplan.

5.1. Planmatig beheer en gebruik delfstoffen

Ik stel op basis van de ontvangen gegevens en de adviezen vast dat het winningsplan Oppenhuizen overeenstemt met de principes van planmatig beheer.

⁷ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32849-270.html>

5.2. Bodemdaling

Ik stel vast dat het aannemelijk is dat de nog te verwachten toekomstige bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit de gasvelden van Oppenhuizen conform de prognose in het winningsplan verloopt en minder dan 5 cm zal bedragen.

Op grond van het vorenstaande zie ik in de te verwachten bodemdaling geen aanleiding om instemming te weigeren of om beperkingen of voorschriften ten aanzien van de bodemdaling aan mijn instemming te verbinden.

5.3. Bodemtrilling

Ik stel vast dat alle aangevraagde gasvelden in de laagste seismische risicocategorie vallen. Hierdoor zijn aanvullende onderzoeken of maatregelen niet nodig. Tevens acht ik het bestaande seismisch meetnetwerk van het KNMI voldoende voor de monitoring van seismische activiteit in het gebied van het winningsplan Oppenhuizen.

5.4. Schade door bodembeweging en veiligheid voor omwonenden

Ik ben van oordeel dat het winningsplan en de uitgebrachte adviezen geen aanleiding geven om instemming met het winningsplan te weigeren in het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, of op grond van die belangen beperkingen of voorschriften op te nemen.

5.5. Natuur en milieu

Ik stel vast dat geen zodanige nadelige effecten op natuur en milieu verwacht worden dat ik mijn instemming met het winningsplan zou moeten weigeren of beperkingen zou moeten opnemen.

5.6. Wijzigingen voorschriften ten opzichte van voorgaand besluit

In het voorgaande instemmingsbesluit van 23 september 2016 (1 juni 2017 gewijzigd) zijn voorschriften opgenomen die ik aan de actuele omstandigheden heb getoetst. Deze voorschriften zijn verouderd en heb ik daarom niet opgenomen in dit besluit.

5.7. Conclusie

Op basis van de beoordelingscriteria van artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet, zie ik geen grond om de instemming met het winningsplan Oppenhuizen geheel of gedeeltelijk te weigeren om één van de volgende redenen:

- in het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
- in het belang van planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, of
- de nadelige gevolgen voor milieu of natuur.

6. Besluit

Gelet op de door Vermilion Energy Netherlands B.V. ingediende actualisatie van het winningsplan Oppenhuizen van 15 maart 2024 (aangevuld op 10 oktober 2024 en 5 november 2024), dat ziet op:

- het toevoegen van twee toekomstige boringen naar de gasvelden Oppenhuizen-Zuid (gesteentelaag Rotliegend) en Oppenhuizen-Noord (gesteentelaag Rotliegend),
- het toevoegen van een toekomstige boring naar het gasveld Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein) waarmee de productiehoeveelheid kan worden verbeterd,
- verbetering van de productiehoeveelheid uit Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein) met de twee genoemde toekomstige boringen naar de gasvelden Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord in de gesteentelaag Rotliegend die ook door de gesteentelaag Zechstein zullen gaan en zo verbonden zijn met het gasveld Oppenhuizen (gesteentelaag Zechstein);

de bij het winningsplan behorende bijlagen en de hierover ingewonnen adviezen;

de artikelen 34, derde lid, en 36, tweede lid van de Mbw;

en overwegende dat de winning door Vermilion Energy Netherlands B.V. vanuit de gasvelden van Oppenhuizen conform artikel 34, eerste lid, van de Mijnbouwwet plaats dient te vinden overeenkomstig het ingediende winningsplan;

besluit ik in te stemmen met de actualisatie van het winningsplan en daaraan het volgende voorschrift te verbinden:

Voorschrift 1

De productieperiode van de gaswinning uit de gasvelden Oppenhuizen, Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord loopt tot en met 31 december 2038.

Voorschrift 2

Vermilion Energy Netherlands B.V. mag uit de gasvelden Oppenhuizen, Oppenhuizen-Zuid en Oppenhuizen-Noord in totaal maximaal 676 miljoen Nm³ gas produceren.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
namens deze, 5.1.2.e

5.1.2.e

MT-lid directie Transitie Diepe Ondergrond

DG Realisatie Groene Groei

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Belanghebbenden kunnen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd.

DGRGG-DTDO / V-63179
25856577